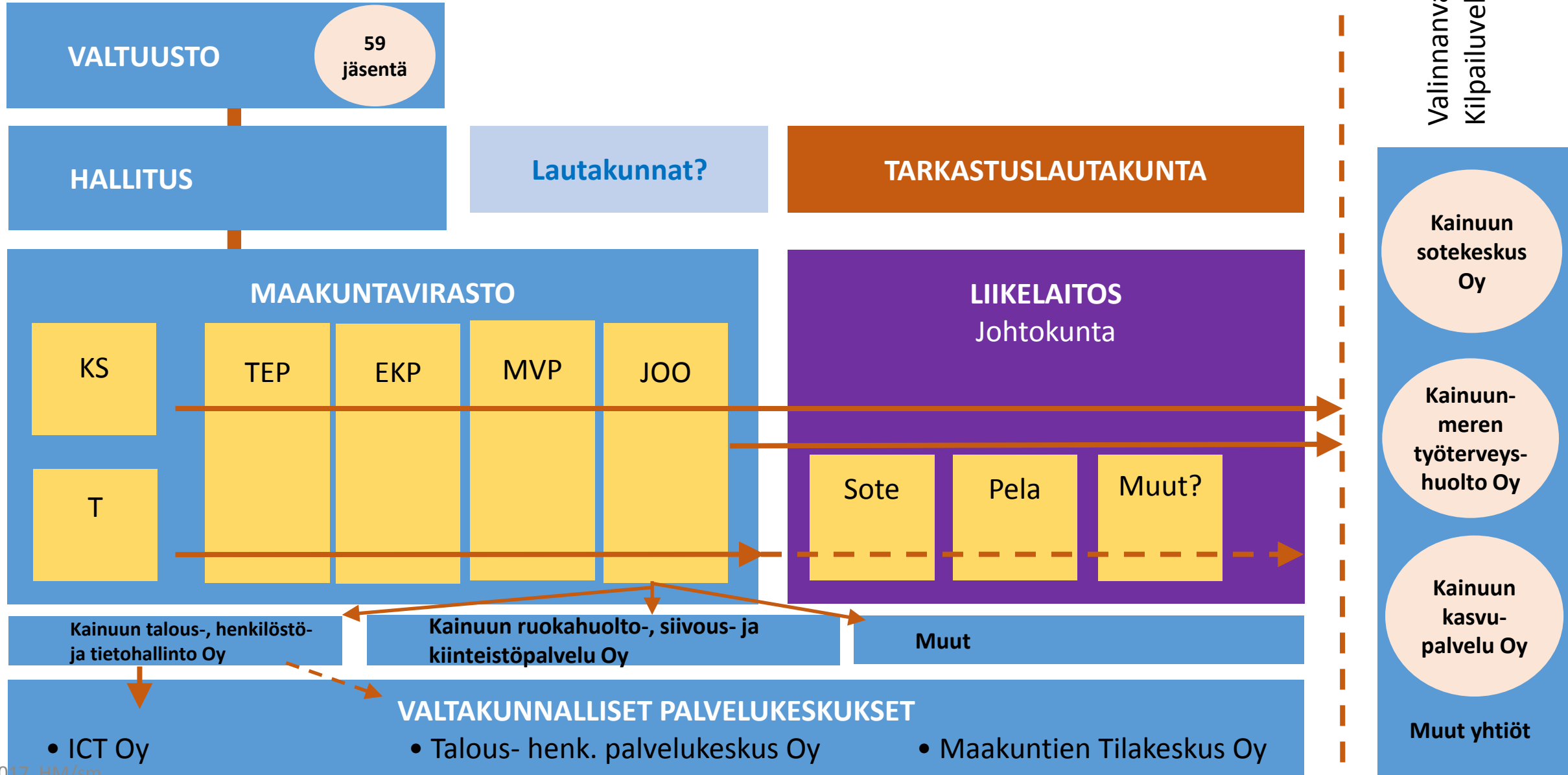

KAINUUN MAAKUNTAKONSERNI 2019 -

KS = KEHITTÄMIS- JA SUUNNITTELUYKSIKKÖ

- maakunnan/konsernin strategia, toimintasuunnittelu, maakuntaohjelma
 - huom. Maankäyttö- ja rakennuslain aiemmin määrittelemä maakuntasuunnitelma on jatkossa osa maakuntastrategiaa (=alueiden käytön pitkän aikavälin tavoitteet / tavoitteellinen aluerakenne)
- palvelulupaus (järjestämissuunnitelmat)
 - konsernin toimintojen/palvelujen kehittäminen;
- maakunnan HYTE
- ennakointikokonaisuus
- turvallisuus ja varautuminen
- omat kehittämishankkeet

Yhteys palvelukokonaisuuksiin: suunnittelu- ja kehittäminen kattaa kaikki maakuntakonsernin tehtäväalueet ja alueiden kehittämisen osalta aluekehitysviranomaisen tehtäväalueen (ohjelmat, kumppanuus ...); KS vastaa valtion ja maakunnan aluekehityskeskustelujen ja talous (JTS) -neuvottelujen valmistelusta.

T = KONSERNIN SISÄISET TUKIPALVELUT

- yleiset hallintopalvelut, johtamisjärjestelmän tuki
- konsernitalous/suunnittelu, seuranta,
- rahoitussuunnittelu/sisäinen, rahoitushankinta
- viestintä ja maakunnan markkinointi (maakuntakuva, maine)
- kirjaamo, arkistointi, rekisterit
- sv + rh, työturvallisuus
- mahdollinen maksatustoiminto/ rr + maksajavirastomaksatus
- takaisinperintä
- henkilöstöhallinto
- tietohallinnon ja -tekniikan tuki, tietoturvallisuus

TEP = TYÖVOIMA- JA ELINKEINOPALVELUT

- työvoima- ja yrityspalvelut (Kasvupalvelut); TeamFinland -yhteys, Kehpa
- rakennerahastot/välittävän viranomaisen tehtävät
- maaseutuohjelman hallinnointi
- maatalouden hanke- ja yritystuet
- maatalouden rakennetuet + Neuvo 2020
- elinkeinokalatalouden edistäminen
- maahanmuuttopalvelut / kotouttaminen

Palvelukokonaisuudet: Alueiden kehittämisspalvelut, maaseudun kehittämisspalvelut, kasvupalvelut, maahanmuuttajapalvelut

EKP = ELINTARVIKETUOTANNON JA-KAUPAN TUKI-, HUOLTO- JA VALVONTAPALVELUT

- maataloustukihallinto (ELY:stä, kunnista)
- tukivalvonnat (ELY:stä)
- ympäristöterveyden palvelut lukuun ottamatta vesivalvontaa (sote-kuntayhtymästä)
- AVI:sta ympäristöterveyden ja alkoholihallinnon tehtävät
- Eviran ja Tukesin valvonnat (ELY:stä)
- lomituspalvelut (kunnista)

Palvelukokonaisuudet: Maatalous- ja elintarviketuotannon palvelut, ympäristöterveyden palvelut

MVP = MAAN- JA VEDENKÄYTÖN PALVELUT

- alueidenkäytön tehtävät: maakuntakaavoitus, muun kaavoituksen edistäminen jne.
- liikennetehtävät (=alueellinen liikenneviranomainen)
- vesienhoidon tehtävät; hankkeiden tukirahoitus
- vesihuollon tehtävät; pinta-, pohja-, talousvesien seuranta/valvonta; vesihuoltohankkeiden

- tukirahoitus
- ympäristön yleinen seurantatehtävä; maakunnan ympäristön tilatiedon ylläpito
- luonnonsuojelun edistämistehtävät
- vesitaloustehtävät; alan hankkeiden tukirahoitus
- valtakunnallinen patoturvallisuusviranomaisen tehtävä
- kalatalouden edellytysten kehittäminen

Palvelukokonaisuudet: Alueiden käytön palvelut, vesien ja merenhoidon palvelut, vesi- ja kalatalouden palvelut, luonnonsuojelun palvelut, liikennepalvelut.

JOO = JÄRJESTÄMINEN JA OMISTAJAOHJAUS

- sote-järjestäminen sekä sen hallinnointi, ohjaus, seuranta ja valvonta
 - pela-järjestäminen
 - kasvupalvelut -järjestäminen
 - omistajaohjaus (konsernin oo-politiikan mukaisesti): liikelaitos, omistus-/osaomistusyhtiöt
- Huom! ratkaistava perustetaanko sote- ja pela-asioita käsittelevä lautakunta

LIKELAITOKSET JA YHTIÖT

Palvelukokonaisuudet (tuottaminen): Sosiaali- ja terveydenhuollon palvelut, pelastus- ja turvallisuuspalvelut, kasvupalvelut (mikäli on markkinapuutetilanne)

-Maakuntakonsernissa on 1-2 liikelaitosta sosiaali- ja terveystalvelujen, pelastustalvelujen ja muiden talvelujen toimialoille.

-Konsernin yhtiörakenne on:

1) Valinnanvapauden ja kilpailuvelvoitteen sektorille

Kainuun sotekeskus Oy, Kainuunmeren työterveyshuolto Oy, Kainuun kasvupalvelu Oy, muut mahdolliset yhtiöt

2) Järjestämisen ja omistajaohjauksen sektorille

Kainuun ruokahuolto-, siivous- ja kiinteistöpalvelu Oy (potentiaalinen maakunnan ja kuntien yhteisomistus)

Kainuun talous-, henkilöstö- ja tietohallinto Oy (=maku tahe Oy) (potentiaalinen maakunnan ja kuntien yhteisomistus)

Muut mahdolliset yhtiöt

TOIMIELINRAKENNE

-maakuntavaaleilla valittava 59-jäseninen maakuntavaltuusto, joka vastaa maakunnan strategiasta, toiminnan ja talouden kehyksistä sekä talvelujen järjestämisen ja tuotannon puitteista

-maakuntavaltuuston valitsema maakuntahallitus vastaa maakunnan talouden, hallinnon ja toiminnan johtamiseen liittyvistä operationaalisista asioista

- tarkastuslautakunta lakisääteisenä
- muut lautakunnat harkinnanvaraisia

Maakunnan tehtävät

6 §

Maakunnan tehtäväalat

Maakunta hoitaa sille lailla säädettyjä tehtäviä seuraavilla tehtävälajoilla:

- 1) sosiaali- ja terveydenhuolto;
- 2) hyvinvoinnin, terveyden ja turvallisuuden edistämisen ja ehkäisevän päihdetyön asiantuntijatuki kunnille;
- 3) alueellinen alkoholihallinto;
- 4) pelastustoimi;
- 5) terveydensuojelu, tupakkavalvonta, elintarvikevalvonta sekä eläinten terveyden ja hyvinvoinnin valvonta ja eläinlääkäripalvelut;
- 6) maatalous ja maaseudun kehittäminen;
- 7) maataloustuotteiden markkinajärjestelyt, maatalouden tuotantopanosten turvallisuus, laatu ja käyttö sekä kasvinterveyden valvonta;
- 8) kalatalous ja vesitalous;
- 9) aluekehittämisviranomaisen tehtävät, alueen, sen elinkeinoelämän ja innovaatioympäristöjen kehittäminen ja rahoittaminen, näihin liittyvä koulutus ja osaamisen kehittäminen, kulttuurin edistäminen, yritys-, työ- ja elinkeinopalvelujen järjestäminen sekä kotoutumisen edistäminen;
- 10) alueellisen lyhyen, pitkän ja keskipitkän aikavälin koulutustarpeiden ennakointi ja alueellisten koulutustavoitteiden valmistelu;
- 11) maakunnan suunnittelu ja maakuntakaavoitus;
- 12) kuntien alueiden käytön suunnittelun ja rakennustoimen järjestämisen edistäminen;
- 13) luonnon monimuotoisuuden suojelun edistäminen ja kulttuuriympäristön hoito;
- 14) liikennejärjestelmän toimivuus, liikenneturvallisuus, tie- ja liikenneolot, alueellinen tienpito, maankäytön yhteistyö ja toimintaympäristöä koskevien tietojen tuottaminen valta- kunnalliseen liikennejärjestelmäsuunnitteluun;
- 15) yksityisteitä ja liikkumisen ohjausta koskevia valtionavustustehtävät;
- 16) vaarallisten kemikaalien ja räjähteiden käsittelyyn liittyvät valvontatehtävät;
- 17) alueellisen liikuntaneuvoston asettaminen yhteistyössä muiden maakuntien kanssa sekä liikunnan edistäminen maakunnassa alueellisen liikuntaneuvoston toiminnan kautta sekä ulkoilureittitehtävät;
- 18) maakunnallisen identiteetin edistäminen alueella yhteistyössä alueen muiden toimijoiden kanssa;
- 19) kulttuuria koskevien suunnitelmien ja kehittämistoimenpiteiden yhteensovittaminen osana maakuntastrategian ja -ohjelman sekä maakuntakaavoituksen toteuttamista;
- 20) vesihuollon edistäminen ja suunnittelu, vesivarojen käytön ja hoidon sekä tulvariskien hallinnan tehtävät, alueelliset luonnonvaratehtävät ja huolehtiminen ympäristö-, vesihuolto- ja vesistöiden toteuttamisesta;
- 21) vesien ja merensuojelu, vesien ja merenhoidon järjestäminen ja toteuttaminen sekä merialuesuunnittelu;
- 22) ympäristötiedon tuottaminen ja ympäristötietouden parantaminen;
- 23) maakunnan varautuminen ja alueellisen varautumisen yhteensovittaminen;
- 24) maatalousyrittäjien ja turkistuottajien lomituspalvelujen järjestäminen sekä poronhoitajien sijaisavun kustannusten korvaaminen;
- 25) alueelliset romansiasiain neuvottelukuntia ja romansiasioita koskevat tehtävät;
- 26) yhteispalveluiden alueellinen järjestäminen ja kehittäminen; Maakunta voi lisäksi hoitaa:
 - 1) liikennepalveluiden maakunnallista kehittämistä ja järjestämistä sekä julkisen henkilöliikenteen suunnittelua ja järjestämistä samoin kuin sitä koskevia valtionavustustehtäviä, lukuun ottamatta toimintaa liikennekaaren (/) IV osan 1 luvun 3 §:n 2 ja 3 momentissa tarkoitettujen kunnallisten ja seudullisten viranomaisten toimialueella ja näiden alueiden liikenteen suunnittelua ja järjestämistä sekä raideliikennettä;
 - 2) saaristoliikenteen suunnittelua ja järjestämistä;
 - 3) kaikkien alueensa kuntien kanssa tekemällään sopimuksella maakunnan hoidettaviksi kunnista siirretyt, maakunnan 1 momentissa tarkoitettuihin tehtävälajoihin liittyvät tehtävät, joiden hoitamiseen kunnat ovat osoittaneet maakunnalle rahoituksen;
 - 4) kaikkien alueensa kuntien kanssa tekemällään sopimuksella maakunnan hoidettaviksi kunnista siirretyt rakennusvalvonnan ja ympäristötoimen järjestämisen tehtävät, joiden hoitamiseen kunnat ovat osoittaneet maakunnalle rahoituksen;
- 5) maakunnan tehtäviin liittyviä kansainvälisiä ja Euroopan unionin asioita ja yhteyksiä. Maakunnalla voi olla myös muita sille laissa erikseen säädettyjä tehtäviä.

Maakuntien on hoidettava tehtäviään yhteistoiminnassa siten kuin siitä laissa säädetään. Maakuntien sopimukseen perustuvasta yhteistoiminnasta säädetään 8 luvussa.

Maakuntavaltuuston tehtävät

Maakunnalla on maakuntavaltuusto, joka vastaa maakunnan toiminnasta ja taloudesta sekä käyttää maakunnan päätösvaltaa.

Maakuntavaltuusto päättää:

- 1) maakuntastrategiasta;
- 2) maakunnan hallintosäännöstä;
- 3) talousarviosta ja taloussuunnitelmasta;
- 4) omistajaohjauksen periaatteista ja konserniohjeesta;
- 5) 9 luvussa tarkoitetuista liikelaitosta koskevista asioista;
- 6) varallisuuden hoidon ja sijoitustoiminnan perusteista;
- 7) sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan perusteista;
- 8) palveluista ja muista suoritteista perittävien maksujen yleisistä perusteista sekä maakunnan järjestämistä kuuluvalle palveluista perittävistä asiakasmaksuista;
- 9) takaussitoumuksen tai muun vakuuden antamisesta toisen velasta;
- 10) jäsenten valitsemisesta toimielimiin, jollei jäljempänä toisin säädetä;
- 11) luottamushenkilöiden taloudellisten etuuksien perusteista;
- 12) maakunnan tilintarkastajien valitsemisesta;
- 13) tilivelvollisten nimeämisestä;
- 14) maakunnan tilinpäätöksen hyväksymisestä ja vastuuvapaudesta;
- 15) muista maakuntavaltuuston päätettäviksi säädettyistä ja määrättyistä asioista.

17 §

Maakuntavaalit

Valtuutetut ja varavaltuutetut maakuntavaltuustoon valitaan maakunnassa toimitettavissa vaaleissa (*maakuntavaalit*). Maakuntavaltuuston toimikausi on neljä vuotta ja se alkaa vaalivuoden kesäkuun alusta.

Maakuntavaalit toimitetaan välittöminä, salaisina ja suhteellisina. Kaikilla äänioikeutetuilla on yhtäläinen äänioikeus.

Maakuntavaalien toimittamisesta säädetään vaalilaissa (714/1998).

18 §

Valtuutettujen lukumäärä

Valtuutettujen lukumäärästä päättää maakuntavaltuusto. Valtuutettuja valitaan pariton lukumäärä maakunnan asukasluvun perusteella seuraavasti:

Asukasluku	Valtuutettuja vähintään
enintään 200 000	59
200 001—400 000	69
400 001—600 000	79
600 001—800 000	89
yli 800 000	99

Jollei maakuntavaltuusto tee päätöstä valtuutettujen lukumäärästä, valtuutettuja valitaan laissa säädetty vähimmäismäärä. Maakuntavaltuuston päätös vähimmäismäärää suuremmasta lukumäärästä tai aiemman päätöksen muuttamisesta on ilmoitettava oikeusministeriölle vaalivuotta edeltävän vuoden loppuun mennessä. Maakuntavaltuuston päätös valtuutettujen määrästä voidaan panna täytäntöön ennen kuin se on saanut lainvoiman. Täytäntöönpanoon ei kuitenkaan saa ryhtyä, jos hallintotuomioistuin kieltää täytäntöönpanon.

Tässä pykälässä tarkoitettu asukasluku määräytyy väestötietojärjestelmästä ja Väestörekisterikeskuksen varmennepalveluista annetussa laissa (661/2009) tarkoitettuun väestötietojärjestelmään vaalivuotta edeltävän vuoden marraskuun 30 päivän päätyessä talletettujen tietojen mukaan.

19 §

Varavaltuutetut

Valtuutetuille valitaan varavaltuutettuja jokaisen vaaleissa esiintyneen vaaliliiton, puolueen ja yhteislistan ensimmäisistä valitsematta jääneistä ehdokkaista sama määrä kuin valtuutettuja, kuitenkin vähintään kaksi. Yhteislistan ulkopuolella olleen valitsijayhdistyksen ehdokkaana valitulla valtuutetulla ei ole varavaltuutettua.

Jos valtuutetun on todettu menettäneen vaalikelpoisuutensa, hänet on vapautettu toimestaan tai hän on

kuollut, maakuntavaltuuston puheenjohtaja kutsuu hänen sijaansa jäljellä olevaksi toimikaudeksi asianomaisen vaaliliiton, puolueen tai yhteislistan järjestyksessä ensimmäisen vielä valtuutetuksi kutsumattoman varavaltuutetun.

Jos maakuntavaltuusto ei ole päätösvaltainen valtuutettujen ja varavaltuutettujen esteellisyyden vuoksi, maakuntavaalilautakunnan on vaalilain 143 m §:n 2 momenttia noudattaen maa- kuntavaltuuston puheenjohtajan pyynnöstä määrättävä tämän pykälän 1 momentin mukaisesti uusia varavaltuutettuja. Näin määrätty varavaltuutetut osallistuvat maakuntavaltuuston kokoukseen niissä asioissa, joissa valtuutetut ja varavaltuutetut ovat esteellisiä.

20 §

Puheenjohtaja ja varapuheenjohtajat

Maakuntavaltuusto valitsee keskuudestaan puheenjohtajan ja tarpeellisen määrän varapuheenjohtajia toimikaudekseen, jollei maakuntavaltuusto ole päättänyt, että heidän toimikautensa on maakuntavaltuuston toimikautta lyhyempi. Puheenjohtaja ja varapuheenjohtajat valitaan samassa vaalitoimituksessa.

Maakuntavaltuuston puheenjohtajalla ja varapuheenjohtajilla on läsnäolo- ja puheoikeus maakuntahallituksen kokouksessa.

21 §

Valtuustoryhmä ja sen toiminnan tukeminen

Valtuustotyöskentelyä varten valtuutetut voivat muodostaa valtuustoryhmiä. Valtuustoryhmän voi muodostaa yksikin valtuutettu.

Valtuustoryhmien toimintaedellytyksien parantamiseksi maakunta voi taloudellisesti tukea valtuustoryhmien sisäistä toimintaa sekä toimenpiteitä, joilla valtuustoryhmät edistävät maa- kunnan asukkaiden osallistumis- ja vaikuttamismahdollisuuksia. Tukea myönnettäessä on yksilöitävä tuen käyttötarkoitus. Tuen määrä valtuustoryhmittäin on ilmoitettava maakunnan tilinpäätöksessä.

Maakunnan toimielimet

29 §

Maakunnan toimielimet

Maakunnassa on oltava maakuntavaltuuston lisäksi maakuntahallitus ja tarkastuslautakunta.

Maakuntavaltuusto voi asettaa:

- 1) maakuntahallituksen alaisena toimivia lautakuntia hoitamaan pysyväisluonteisia tehtäviä;
- 2) maakunnan toimielimen alaisena toimivia johtokuntia tietyn tehtävän hoitamista varten;
- 3) jaostoja maakuntahallitukseen, lautakuntaan ja johtokuntaan.

Maakuntahallitus ja maakuntavaltuuston päätöksen nojalla muukin toimielin voi asettaa toimikunnan määrätyn tehtävän hoitamista varten.

30 §

Toimielinten kokoonpano

Maakuntavaltuusto voi päättää, että:

- 1) muu toimielin kuin maakuntavaltuusto valitsee johtokunnan jäsenet tai osan jäsenistä;
- 2) johtokunnan jäsenet tai osa sen jäsenistä valitaan maakuntavaltuuston määrittämien perusteiden mukaisesti maakunnan asukkaiden, henkilöstön tai palvelujen käyttäjien esityksestä.

Jaoston jäsenenä voi olla myös toimielimen varajäsen. Maakuntavaltuusto voi päättää, että jaoston jäseneksi, ei kuitenkaan puheenjohtajaksi, voidaan valita muitakin kuin toimielimen jäseniä ja varajäseniä.

Toimielinten jäsenille valitaan henkilökohtaiset varajäsenet, joihin sovelletaan, mitä varsi- naisista jäsenistä säädetään.

Naisten ja miesten välisestä tasa-arvosta toimielimen jäseniä valittaessa säädetään erikseen.

31 §

Toimielimen jäsenten toimikausi ja valitseminen

Toimielimen jäsenet valitaan maakuntavaltuuston toimikaudeksi, jollei maakuntavaltuusto ole päättänyt, että heidän toimikautensa on maakuntavaltuuston toimikautta lyhyempi, tai jäljempänä toisin säädetä. Jos toimielin valitsee jaoston jäsenet, se päättää samalla heidän toimi- kaudestaan. Edellä 29 §:n 3 momentissa tarkoitettu toimikunta asetetaan enintään sen asettaneen toimielimen toimikaudeksi.

Maakuntahallituksen, tarkastuslautakunnan ja muiden lautakuntien jäsenet valitaan kesä- kuussa pidettävässä maakuntavaltuuston kokouksessa.

32 §

Maakuntavaltuusto tai muu valinnasta vastaava toimielin valitsee jäseniksi valituista toimielimen puheenjohtajan ja tarpeellisen määrän varapuheenjohtajia. Puheenjohtaja ja varapuheenjohtajat valitaan samassa vaalitoimituksessa.

Maakuntavaltuusto voi päättää, että maakuntavaltuuston ja maakuntahallituksen puheenjohtaja ja varapuheenjohtajat sekä lautakuntien puheenjohtajat toimivat päätoimisina tai osa-aikaisina luottamushenkilöinä.

Maakunnan johtaminen ja maakuntahallitus

35 §

Maakuntastrategia

Maakunnalla on oltava strategia, jossa maakuntavaltuusto päättää maakunnan toiminnan ja talouden pitkän aikavälin tavoitteista. Maakunnan strategiassa tulee ottaa huomioon:

- 1) asukkaiden hyvinvoinnin edistäminen maakunnan tehtävälalla;
- 2) palvelujen järjestämistä ja tuottamista koskevat strategiset linjaukset;
- 3) maakunnan tehtäviä koskevissa laeissa säädetyt palvelutavoitteet;
- 4) alueiden, alueiden käytön, elinympäristön laadun ja alueen elinkeinojen kehittäminen;
- 5) omistajapolitiikka;
- 6) henkilöstöpolitiikka;
- 7) asukkaiden osallistumis- ja vaikuttamismahdollisuudet.

Maakunnan strategian tulee perustua arvioon maakunnan tilanteesta strategian laatimishetkellä sekä tulevista toimintaympäristön muutoksista ja niiden vaikutuksista maakunnan tehtävien toteuttamiseen. Strategiassa tulee määritellä myös sen toteutumisen arviointi ja seuranta.

Maakuntastrategian ottamisesta huomioon maakunnan talousarvion ja -suunnitelman laatimisessa säädetään 97 §:ssä. Strategia tarkistetaan vähintään kerran maakuntavaltuuston toimi- kaudessa.

36 §

Maakunnan johtaminen

Maakunnan toimintaa johdetaan maakuntavaltuuston hyväksymän maakuntastrategian mukaisesti. Maakuntahallitus johtaa maakunnan toimintaa, hallintoa ja taloutta.

Maakuntajohtaja johtaa maakuntahallituksen alaisena maakunnan hallintoa, taloudenhoitoa ja muuta toimintaa.

37 §

Maakuntahallituksen tehtävät

Maakuntahallituksen tulee:

- 1) vastata maakunnan hallinnosta ja taloudenhoidosta;
- 2) vastata maakuntavaltuuston päätösten valmistelusta, täytäntöönpanosta ja laillisuuden valvonnasta;
- 3) valvoa maakunnan etua ja, jollei hallintosäännössä toisin määrätä, edustaa maakuntaa ja käyttää sen puhevaltaa;
- 4) edustaa maakuntaa työnantajana ja vastata maakunnan henkilöstöpolitiikasta;
- 5) vastata maakunnan toiminnan yhteensovittamisesta;
- 6) vastata maakuntakonsernin omistajaohjauksesta sekä maakunnan järjestämisvastuulle kuuluvien palvelujen muiden tuottajien ohjauksesta ja valvonnasta;
- 7) huolehtia maakunnan sisäisestä valvonnasta ja riskienhallinnan järjestämisestä;
- 8) huolehtia maakunnan sisäisen tarkastuksen järjestämisestä.

Maakuntahallituksen tehtävistä maakuntakonsernin omistajaohjauksessa ja konsernivalvonnassa säädetään 44 §:ssä.

38 §

Maakuntahallituksen puheenjohtaja

Maakuntahallituksen puheenjohtaja johtaa poliittista yhteistyötä, jota maakuntahallituksen tehtävien toteuttaminen edellyttää. Maakuntahallituksen puheenjohtajan muista tehtävistä määrätään hallintosäännössä.

39 §

Maakuntajohtaja

Maakuntajohtajan valitsee maakuntavaltuusto. Maakuntajohtaja voidaan valita joko toistaiseksi tai määräajaksi ja hän on virkasuhteessa maakuntaan.

Jos maakuntajohtajan vaalissa kukaan ei ole saanut yli puolta annetuista äänistä, toimitetaan uusi vaali kahden eniten ääniä saaneen välillä. Tässä vaalissa eniten ääniä saanut tulee valituksi.

Maakuntajohtajalla on oikeus käyttää puhevaltaa maakuntahallituksen puolesta sekä saada maakunnan viranomaisilta tietoja ja nähtäväkseen asiakirjoja, jollei salassapitoa koskevista säännöksistä muuta johdu.

40 §

Johtajasopimus

Maakunnan ja maakuntajohtajan on tehtävä johtajasopimus, jossa sovitaan maakunnan johtamisen edellytyksistä. Jos hallintosäännössä on määrätty, että maakunnalla on sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä vastaava johtaja, maakunnan on tehtävä johtajasopimus myös hänen kanssa.

Johtajasopimukseen voidaan ottaa määräyksiä maakuntajohtajan ja maakuntahallituksen puheenjohtajan työnjaosta maakunnan johtamisessa ottaen huomioon, mitä hallintosäännössä määrätään.

Johtajasopimukseen voidaan ottaa määräyksiä menettelytavoista, joilla johtajan viran hoitamiseen liittyvät erimielisyydet ratkaistaan 41 §:ssä tarkoitetun menettelyn sijasta. Johtajasopimuksessa voidaan sopia johtajalle maksettavasta erokorvauksesta, jolloin sopimuksen hyväksyy maakuntavaltuusto.

41 §

Johtajan irtisanominen tai siirtäminen muihin tehtäviin

Maakuntavaltuusto voi irtisanoa maakuntajohtajan ja maakunnan sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä vastaavan johtajan tai siirtää hänet muihin tehtäviin, jos hän on menettänyt maakuntavaltuuston luottamuksen.

Asia tulee vireille maakuntahallituksen esityksestä tai vähintään neljänsosan valtuutetuista tehtyä sitä koskevan aloitteen. Asiaa valmisteltaessa johtajalle on ilmoitettava, mihin luottamuksen menetys perustuu, ja varattava hänelle tilaisuus tulla kuulluksi.

Edellä 1 momentissa tarkoitetun päätöksen tekemisen edellytyksenä on, että sitä kannattaa vähintään kaksi kolmasosaa kaikista valtuutetuista. Päätös voidaan panna heti täytäntöön. Samalla johtaja voidaan vapauttaa tehtäviensä hoidosta.

42 §

Omistajaohjaus

Omistajaohjauksella tarkoitetaan toimenpiteitä, joilla maakunta omistajana tai jäsenenä myötävaikuttaa yhtiön ja muun yhteisön hallintoon ja toimintaan.

Toimenpiteet voivat liittyä ainakin perustamissopimukseen, yhtiöjärjestysmääräyksiin, palvelujen tuottamista koskeviin sopimukseen ja muihin sopimukseen, henkilövalintoihin, ohjeiden antamiseen maakuntaa eri yhteisöissä edustaville henkilöille sekä muuhun maakunnan määräysvallan käyttöön.

43 §

Maakunnan tytäryhteisöjen toiminta ja konserniohje

Omistajaohjauksella on huolehdittava siitä, että maakunnan tytäryhteisön toiminnassa otetaan huomioon maakuntakonsernin kokonaisuus. Omistajaohjauksella varmistetaan palveluiden yhdenvertainen saatavuus sekä palveluiden laatu, vaikuttavuus ja kustannustehokkuus maakunnan tytäryhteisöjen toiminnassa. Omistajaohjauksella varmistetaan myös avoimuuden, viestinnän ja palvelujen käyttäjien sekä maakunnan asukkaiden osallistumis- ja vaikuttamis- mahdollisuuksien toteutuminen.

Maakunnan tytäryhteisön hallituksen kokoonpanossa on otettava huomioon yhteisön toimialan edellyttämä riittävä talouden ja liiketoiminnan asiantuntemus.

Konserniohjetta sovelletaan maakunnan tytäryhteisöjen ja soveltuvin osin osakkuusyhteisöjen omistajaohjaukseen.

Konserniohjeessa annetaan tarpeelliset määräykset ainakin:

- 1) maakuntakonsernin talouden ja investointien suunnittelusta ja ohjauksesta;
- 2) konsernivalvonnan ja raportoinnin sekä riskienhallinnan järjestämisestä;
- 3) tiedottamisesta ja maakunnan luottamushenkilöiden tietojensaantioikeuden turvaamisesta;
- 4) velvollisuudesta hankkia maakunnan kanta asiaan ennen päätöksentekoa;
- 5) konsernin sisäisistä palveluista;
- 6) maakunnan tytäryhteisöjen hallitusten kokoonpanosta ja nimittämisestä;
- 7) maakunnan tytäryhteisöjen hyvästä hallinto- ja johtamistavasta;
- 8) maakuntakonsernin valmiussuunnittelusta, varautumisesta ja sen yhteensovittamisesta.

44 §

Konsernijohto

Maakunnan konsernijohtoon kuuluvat maakuntahallitus, maakuntajohtaja ja muut hallinto- säännössä

määrätyt viranomaiset. Hallintosäännössä määrätään konsernijohdon tehtävistä ja toimivallan jaosta.

Konsernijohto vastaa maakuntakonsernissa omistajaohjauksen toteuttamisesta sekä konsernivalvonnan järjestämisestä, jollei hallintosäännössä toisin määrätä.

45 §

Sisäinen tarkastus

Maakuntahallituksen tulee järjestää maakunnan riippumaton sisäinen tarkastus.

5. luku

Maakunnan liikelaitos

52 §

Maakunnan liikelaitoksen asema ja tehtävät

Maakunta perustaa yhden tai useamman liikelaitoksen, jonka tehtävänä on tuottaa maakunnan järjestämisvastuulle kuuluvia sosiaali- ja terveydenhuollon palveluja, muita sille erikseen säädettyjä palveluja ja maakunnan sille järjestämisvastuunsa perusteella osoittamia tehtäviä. Liikelaitos vastaa tuottamisvastuullaan olevien palvelujen edellyttämästä julkisen vallan käyttämisestä. Liikelaitoksen tehtävänä on myös antaa maakunnalle asiantuntija-apua maakunnalle kuuluvien tehtävien hoitamisessa. Maakunnan liikelaitoksen tehtävistä määrätään tarkemmin hallintosäännössä.

Maakunnan liikelaitos toimii maakunnan osana.

53 §

Maakunnan ja liikelaitoksen suhde

Maakuntavaltuusto päättää:

- 1) liikelaitokselle asetettavista toiminnan tavoitteista, palvelujärjestelmän yhteensovittamisesta sekä muista palvelujen tuotannon edellytyksistä ja velvoitteista;
- 2) liikelaitoksen velvoitteista hankkia palveluja muilta tuottajilta sekä hankittavia palveluja koskevista yleisistä edellytyksistä;
- 3) liikelaitokselle asetettavista talouden tavoitteista sekä laitoksen sitovista meno- ja tuloeristä;
- 4) liikelaitoksen johtokunnan jäsenten ja puheenjohtajien valitsemisesta ja erottamisesta sekä eron myöntämisestä heille;
- 5) liikelaitoksen investointisuunnitelmasta.

54 §

Liikelaitoksen johtokunnan tehtävät

Maakunnan liikelaitoksella on johtokunta, joka ohjaa ja valvoo laitoksen toimintaa. Johtokunta vastaa laitoksen hallinnon ja toiminnan sekä sisäisen valvonnan, sisäisen tarkastuksen ja riskienhallinnan asianmukaisesta järjestämisestä. Lisäksi johtokunta huolehtii siitä, että laitos toimii maakunnan asettamien toiminnan ja talouden tavoitteiden mukaisesti.

Johtokunnan tehtävänä on:

- 1) päättää laitoksen toiminnan kehittämisestä maakuntavaltuuston asettamien toiminnan ja talouden tavoitteiden rajoissa sekä seurata tavoitteiden saavuttamista ja raportoida niiden saavuttamisesta maakuntavaltuustolle;
- 2) hyväksyä laitoksen talousarvio ja -suunnitelma vuoden loppuun mennessä maakuntavaltuuston asettamien sitovien tavoitteiden ja meno- ja tuloerien mukaisesti;
- 3) laatia laitoksen tilinpäätös;
- 4) valita ja irtisanoa laitoksen johtaja sekä päättää johtajasopimuksesta;
- 5) päättää laitoksen investoinneista ja muista pitkävaikutteisista menoista maakunnan investointisuunnitelman mukaisesti;
- 6) päättää laitoksen nimen kirjoittamiseen oikeutetuista;
- 7) valvoa laitoksen etua ja, jollei hallintosäännössä toisin määrätä, edustaa maakuntaa ja käyttää sen puhevaltaa liikelaitoksen tehtävällä alueella.

Liikelaitoksen johtokunnan muista tehtävistä määrätään hallintosäännössä.

55 §

Liikelaitoksen johtokunnan kokoonpano

Liikelaitoksen johtokunnan ja sen puheenjohtajiston valitsee maakuntavaltuusto. Johtokunnan jäsenten määrästä ja toimikaudesta määrätään hallintosäännössä. Johtokunnan, sen jäsenen ja puheenjohtajan erottamiseen sovelletaan, mitä 33 §:ssä säädetään luottamushenkilöiden erottamisesta kesken toimikauden. Johtokunnan sekä sen jäsenen ja puheenjohtajan erottamisen valmistelee maakuntahallitus.

Johtokunnan jäsenellä tulee olla riittävä talouden ja liiketoiminnan tai laitoksen toimialan johtamisen asiantuntemus, eikä hän saa olla maakunnan muun 29 §:ssä tarkoitetun toimielimen jäsen. Liikelaitoksen johtaja ei saa olla johtokunnan jäsen.

Johtokunnan jäsen ja johtaja eivät saa olla maakunnan tytäryhteisön hallituksen jäseniä. Johtokunnan jäsenenä ei saa olla se, joka ei 62 §:n mukaan ole vaalikelpoinen maakuntahallitukseen.

56 §

Liikelaitoksen johtaja

Liikelaitoksella on johtaja, joka on virkasuhteessa maakuntaan. Johtaja voidaan valita joko toistaiseksi tai määräajaksi. Johtaja johtaa ja kehittää johtokunnan alaisena laitoksen toimintaa. Johtajalla tulee olla riittävä talouden ja liiketoiminnan tai laitoksen toimialan johtamisen asiantuntemus.

Johtajalla on oikeus käyttää puhevaltaa johtokunnan puolesta, jollei hallintosäännössä toisin määrätä.

Johtajan johtajasopimukseen sovelletaan, mitä 40 §:ssä säädetään johtajasopimuksesta. Johtaja voidaan irtisanoa tehtävästään tai siirtää hänet muihin tehtäviin, jos hän on menettänyt johtokunnan luottamuksen. Asiaa valmisteltaessa johtajalle on ilmoitettava, mihin luottamuksen menetys perustuu, ja varattava hänelle tilaisuus tulla kuulluksi. Päätös voidaan panna heti täytäntöön. Samalla johtaja voidaan vapauttaa tehtäviensä hoidosta.

57 §

Maakunnan liikelaitoksen talous

Maakunnan liikelaitoksen talouteen sovelletaan maakunnan taloutta koskevia säännöksiä kuitenkin siten, että:

- 1) liikelaitoksen talousarvio ja -suunnitelma laaditaan maakunnan talousarviosta ja -suunnitelmasta erillisenä osana;
- 2) liikelaitoksen kirjanpito on eriytettävä maakunnan kirjanpidossa;
- 3) liikelaitoksen toiminnasta laaditaan tilikaudelta erillistilinpäätös, joka annetaan tilintarkastajien tarkastettavaksi sekä saatetaan maakuntahallituksen käsiteltäväksi;
- 4) liikelaitoksen tilinpäätöksen allekirjoittavat johtokunnan jäsenet ja liikelaitoksen johtaja;
- 5) liikelaitoksen tilikauden tuloksesta voidaan tehdä investointivaraus enintään maakunnan ylijäämäerien määrään; esityksen liikelaitoksen tilikauden tuloksen käsittelystä tekee johtokunta toimintakertomuksessa.